

ใบความรู้ที่ 4.1 เรื่อง ความขัดแย้งและการป้องกันปัญหา		
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ความขัดแย้งและการป้องกันปัญหา	จำนวน 3 ชั่วโมง	
รายวิชา ส23236 หน้าที่พลเมือง 6	จำนวน 0.5 นก.	เวลาเรียน 1 ชม./สัปดาห์
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ความขัดแย้งและการป้องกันปัญหา

ปัจจุบันสภาพสังคมเกิดความแตกแยก คนจำนวนมากอยู่ร่วมกับคนที่มีความเห็นต่างกันได้ไม่ได้ จึงเกิดความขัดแย้งกัน หากเราเข้าใจความขัดแย้ง เราสามารถเรียนรู้หรือแก้ไขความขัดแย้งได้ แต่สิ่งที่ทำหายก็คือการนำหลักความร่วมมือกันมาใช้ในการสร้างความสัมพันธ์ของมวลมนุษยและสันติวิธี

1. ความขัดแย้ง หมายถึง การกระทำที่ไม่ลงรอย ขัดขืนหรือคัดค้านกัน ความเป็นปฏิปักษ์ต่อกันระหว่างกลุ่มมนุษย์ เดิมสังคมไทยมีความขัดแย้งน้อย เนื่องจากมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด การมีทรัพยากร ธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ไม่ต้องแข่งขันกันมากนัก ต่อมาสมาชิกในสังคมได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ความสัมพันธ์ของประชาชนเป็นแบบทางการ โดยใช้หลักนิติธรรม ประกอบกับเกิดความแตกต่างทางด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ และทางด้านสังคมวัฒนธรรม จึงนำไปสู่การเกิดปัญหาความขัดแย้งขึ้นในสังคม

ความขัดแย้งอาจเกิดขึ้นระหว่างบุคคล หรือกลุ่มคนซึ่งอาจมีมาจากหลายสาเหตุหลายปัจจัย ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมไทยปัจจุบันมีอยู่มากมายหลายลักษณะ เช่น การทะเลาะวิวาท ความคิดเห็นไม่ตรงกัน

1. การทะเลาะวิวาท เป็นลักษณะของความขัดแย้งที่เริ่มต้นด้วยการโต้เถียงด้วยความโกรธ การมีปากเสียงกัน เมื่อต่างฝ่ายไม่ยอมกันก็จะนำไปสู่การใช้ความรุนแรง โดยใช้กำลังเข้าประทุษร้าย ทำร้ายซึ่งกันและกัน ซึ่งปัจจุบันในสังคมไทยการทะเลาะวิวาทเป็นปัญหาความขัดแย้งในกลุ่มของเยาวชนและกลุ่มวัยรุ่นกันมากขึ้น อาจมีหลายสาเหตุ ซึ่งการทะเลาะวิวาทล้วนส่งผลเสียทั้งร่างกายและจิตใจและส่งผลกระทบต่อคนในสังคมรอบข้างที่ได้รับความเดือดร้อน มีความรู้สึกกังวลในความไม่ปลอดภัยในชีวิต สังคมโดยรอบเกิดความไม่สงบ

2. ความเห็นไม่ตรงกัน เป็นลักษณะความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคล ระหว่างกลุ่มคน เนื่องจากความคิดที่ไม่เห็นด้วยในเรื่องราว การกระทำหรือจุดประสงค์ และเนื่องจากมีความคิดในเรื่องราวการกระทำหรือจุดประสงค์ที่แตกต่างกันออกไป โดยต่างฝ่ายไม่ยอมรับความคิดของอีกฝ่ายซึ่งความขัดแย้งลักษณะนี้เริ่มทวีความรุนแรงมากขึ้นในสังคมไทย ถึงขั้นทำร้ายร่างกาย เพราะทุกคนต่างพากันอ้างสิทธิและเสรีภาพ จนนำไปสู่ความแตกสามัคคีของคนในชุมชน สังคมและประเทศชาติ ซึ่งส่งผลต่อความรุ่งเรือง และการพัฒนาประเทศโดยรวม

2. การแก้ปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี

สันติวิธี คือมุมมองในการจัดการกับความขัดแย้งที่ยึดมั่นในวิถีแห่งสันติ โดยปฏิเสธวิธีการใช้ความรุนแรงทุกรูปแบบ ซึ่งรวมถึงการไม่ตอบโต้อีกฝ่ายโดยใช้ความรุนแรง แม้ว่าจะถูกกระทำด้วยความรุนแรง แม้ว่าจะถูกกระทำด้วยความรุนแรงก็ตาม

สันติวิธีไม่ใช่ความเฉื่อยชา หรือการอยู่เฉยๆ โดยไม่ทำอะไร แต่เป็นการกระทำที่ไม่ใช้ความรุนแรง เพื่อรับมือกับความขัดแย้งที่เผชิญอยู่ แต่สันติวิธีเป็นวิธีที่เราจะอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุขและมีความสุข แนวทางการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธีสามารถทำได้หลายวิธี ได้แก่ การเจรจาต่อรอง การไกล่เกลี่ย และการระงับความขัดแย้ง

1. การเจรจาต่อรอง คือ กระบวนการที่สองคนหรือมากกว่าสองคน เจรจาแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ ระหว่างกัน ซึ่งอาจเป็นวัตถุประสงค์ของหรือบริการก็ได้ โดยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องพยายามหาข้อยุติที่ยอมรับร่วมกัน การเจรจาต่อรองจึงเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

2. การไกล่เกลี่ย คือกระบวนการยุติธรรมหรือระงับข้อพิพาท หรือความขัดแย้งด้วยความตกลงยินยอมของคู่ความเอง โดยที่มีบุคคลที่สามมาเป็นคนกลางคอยช่วยเหลือแนะนำ เสนอแนะหาทางออกในการยุติหรือระงับข้อพิพาทให้คู่ความต่อรองกันได้สำเร็จ

.....